

REACTIE OP BRIEF MINISTER VAN LNV, 16 december '19

Aan de Vaste Commissie voor LNV van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij menen, dat de door het kabinet in die brief voorgestelde aanpak goede aanknopingspunten biedt om uit de 'stikstofproblematiek' te geraken, maar dat dit voor de korte termijn onvoldoende soelaas biedt voor de bedrijven.

Drempelwaarde

De minister kiest voor regionale drempelwaarden op basis van bronmaatregelen, op basis van een (regionaal) pakket aan bronbeleid. Deze regionale drempelwaarden moeten door provincies verder uitgewerkt worden.

Deze aanpak vraagt veel overleg en haalt Nederland o.i. onvoldoende snel uit de crises.

Wij stellen voor dat gekozen wordt voor een *landelijk drempelwaarde voor NO_x en een drempelwaarde voor NH₃* op basis van de volgende aanpak:

1. Inzet van een natuurschadeherstelprogramma

Naar ons oordeel moet een langjarig Nationaal Natuurschadeherstel Programma (NNP) gaan functioneren tot het moment dat de stikstofdruk voldoende is afgenomen. Dit programma moet de natuurschade herstellen met praktische maatregelen zoals verwijdering van ongewenste stikstofminnende soorten als grassen, mos en de Zwarte Engbloem, waterbeheer en verlaging van de zuurgraad van de bodems van Natura 2000-gebieden (met onder meer kalk). Daarmee wordt ongewenste verdringing van soorten en verzuring van natuurgebieden direct in de natuurgebieden aangepakt en kan onmiddellijk op korte termijn een substantiële ecologische verbetering van de Natura 2000-gebieden worden bereikt.

2. Programmatische aanpak stikstofreductie

Wij zijn het eens met de minister dat er een programmatische aanpak van de stikstofreductie moet komen tot 2030 met een eindpunt in 2050. Emissiereductie aan de bron vergt een lange adem! Naarmate door 'bronbeleid' de emissiereductie substantiëler is na verloop van tijd, kan het NNP worden geëxtensiverd. Voor de langere termijn vraagt reductie van NO_x verdere aanscherping van Europese normen.

3. Vormgevenig drempelwaarde

Met genoemde aanpakken onder 1 en 2 kan een drempelwaarde worden ontwikkeld. Wij willen het voorstellen om te kiezen voor *twee landelijke (basis)drempels voor NO_x en NH₃* voor projecten met verwaarloosbare emissies die *geen significante gevolgen* hebben voor Natura 2000-gebieden. In zijn voorlichtingsadvies geeft de Raad van State aan, dat een *landelijke drempelwaarde* zeer wel mogelijk is. Deze kan snel worden ingevoerd.

Het onderscheid tussen een drempel voor NO_x-bronnen en NH₃-bronnen is te motiveren omdat de verspreidingskarakteristiek en de bronconcentratie verschillend is. De relevante NH₃-bronnen bevinden zich vaak dichtbij natuurgebieden en slaat snel neer. De regulerende mogelijkheden voor NH₃ zijn ter plaatse ook veel groter. NO_x-bronnen zijn relatief klein, komen overal in het land voor en hebben een bredere verspreiding. Een landelijk NH₃-drempel kan eventueel gebiedsgericht worden verbijzonderd, vanwege het regionale karakter van deze bronnen.

De minister wil alleen bronbeleid gebruiken als onderbouwing voor een drempel. Wij willen dat ook de effecten van natuurschadeherstelmaatregelen betrokken worden bij de onderbouwing. Als schadeherstel van natuurgebied met veel middelen tot stand komt, is het schadelijke effect van stikstof op de natuur immers ongedaan gemaakt. Dit biedt mede ruimte voor economische activiteiten.

Vergunningverlening

De minister van LNV heeft in haar van 4 oktober 2019 het in behandeling nemen van toestemmingsverklaring weer opengesteld conform de Wet natuurbescherming. Wij constateren dat bevoegde gezagen (ministerie van LNV, de provincies en gemeenten (i.v.m. bouwaanvragen)) hier nauwelijks gebruik van maken. Er is naar ons oordeel evenwel geen enkele juridische belemmering om vergunnen zoals dat in de voor-PAS-periode ging (voor 2015).

Wij wijzen uw Kamer erop dat het nu al sinds juni stopzetten van behandelen en geven van toestemmingsverklaringen, niet alleen continuïteitsproblemen bij bedrijven veroorzaakt, maar bovendien ons land veel reputatieschade oplevert doordat investeerders vanwege onzekerheid over het verkrijgen van vergunningen Nederland voorbij gaan. Wij roepen uw Kamer op om te bevorderen dat bevoegde gezagen conform de Wnb aanvragen voor toestemmingsverklaringen in behandeling te nemen en hiervoor voldoende capaciteit en deskundigheid beschikbaar te stellen.

Deeltijd WW en werktijdverkorting.

In aanvulling op de verruiming van de regeling Borgstelling MKB-kredieten voor stikstofproblemen, stellen wij tevens voor om met grote spoed de regelingen deeltijd WW en werktijdverkorting voor door de stikstofcrisis getroffen sectoren te activeren. Wij moeten helaas constateren dat door het uitblijven van het geven van toestemmingsverklaringen veel bedrijven personele maatregelen moeten nemen. Deeltijd WW en werktijdverkorting voorkomen dat er nog meer werknemers uit deze sectoren werkeloos thuis zitten en wegvloeien uit de sector.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met:
Ing. W.H. Streekstra, 06-46750520
Mr.dr. J.H.G. van den Broek, 06-52454969